

Unga som varken arbetar eller studerar

Fullföljda studier 190226

Gunilla Bergström, Göteborgsregionen/FoU i Väst

**Vilka är de?
Hur många är de?
Var finns de?
Vad kan göras?**

Sammanhanget

Vägen mot etablering på arbetsmarknaden har blivit alltmer krokig och utdragen. Etableringsåldern* 1980 var ca 20 år, idag är den 29 år.

Tudelad arbetsmarknad: gynnsam för det stora flertalet, men hög och ffa långvarig arbetslöshet i vissa grupper. Tudelningen kopplad till ökande ekonomiska klyftor, boendesegregation, utvecklingen av sk utsatta områden

Avslutad gymnasieutbildning alltmer avgörande för inträde i arbetslivet.

De flesta påbörjar gymnasiet, men ca 1/3 fullföljer inte.

se tex. Nordström Skans, Eriksson & Hensvik 2017; Arbetsekonomiska rådet 2017; SOU 2018:11;

*minst 75% av en ålderskull förvärvsarbetar;

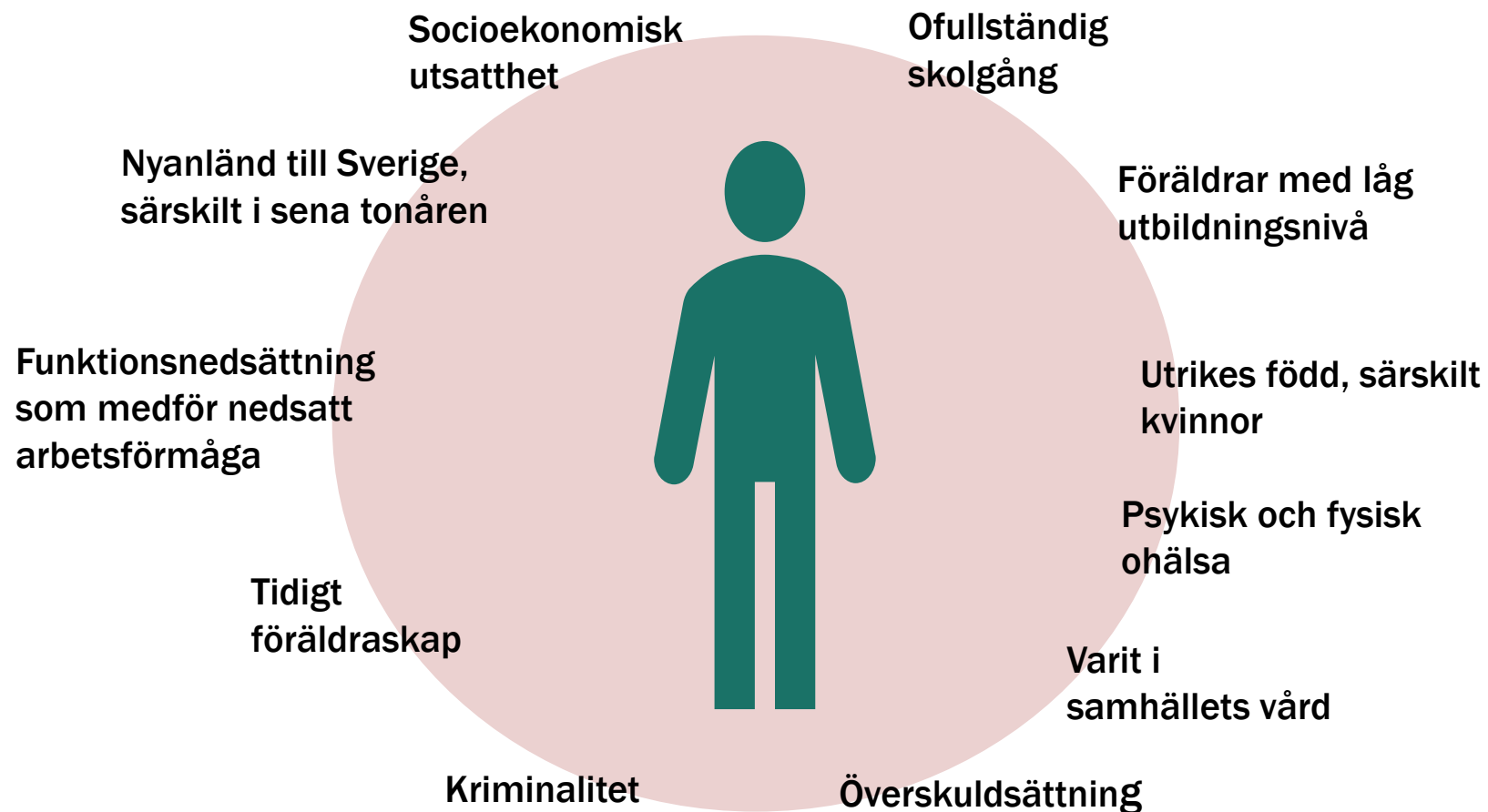
Vilka är de unga som varken arbetar eller studerar?

- **Unga utan slutförd gymnasieutbildning**
- **"Utrikes födda"** (varierar med födelseland, utbildning/föräldrars utbildning, vistelsetid, kön)
- **Funktionsnedsättning**

Samverkande och ömsesidigt förstärkande faktorer: tex unga med funktionsnedsättning överrepresenterad bland dem med ofullständiga gymnasiebetyg.

Se tex Bergström Casinowsky & Isaksson 2017; 2018; SOU 2018:11.

Faktorer som samvarierar med att varken arbeta eller studera

Figuren är en omarbetning av figur 5.7 i SOU 2018:11

Heterogen grupp

- Unga med stora svårigheter: inlärningssvårigheter, fysisk/psykisk ohälsa, hemlöshet, missbruk, bristande stöd från familj.
- Unga som saknar slutförda studier, men som är motiverade att slutföra dem.
- Välutbildade inom branscher där det saknas arbetstillfällen

Nordic Centre for Welfare and Social Issues (2016). *Relationship between Young People and Welfare Services*.

Hur många är de?

Statistiska centralbyrån tar fram officiella statistiken.

Urvalsundersökning med 29 500 individer varje månad. Frågor ställs om individens arbetsmarknadssituation en specifik vecka.

Internationella definitionen: NEET =
Not in Employment Education or Training.
Inte helt identisk med SCB:s definition.

För att klassificeras som UVAS ska individen:

- inte ha varit sysselsatt under mätveckan
- inte deltagit i formella, informella studier respektive program eller utbildning som anordnas av Arbetsförmedlingen under mätveckan eller de tre föregående veckorna.
- Omfattar åldersgruppen 15-24 år

71 300 personer = 6,2 procent av åldersgruppen år 2018

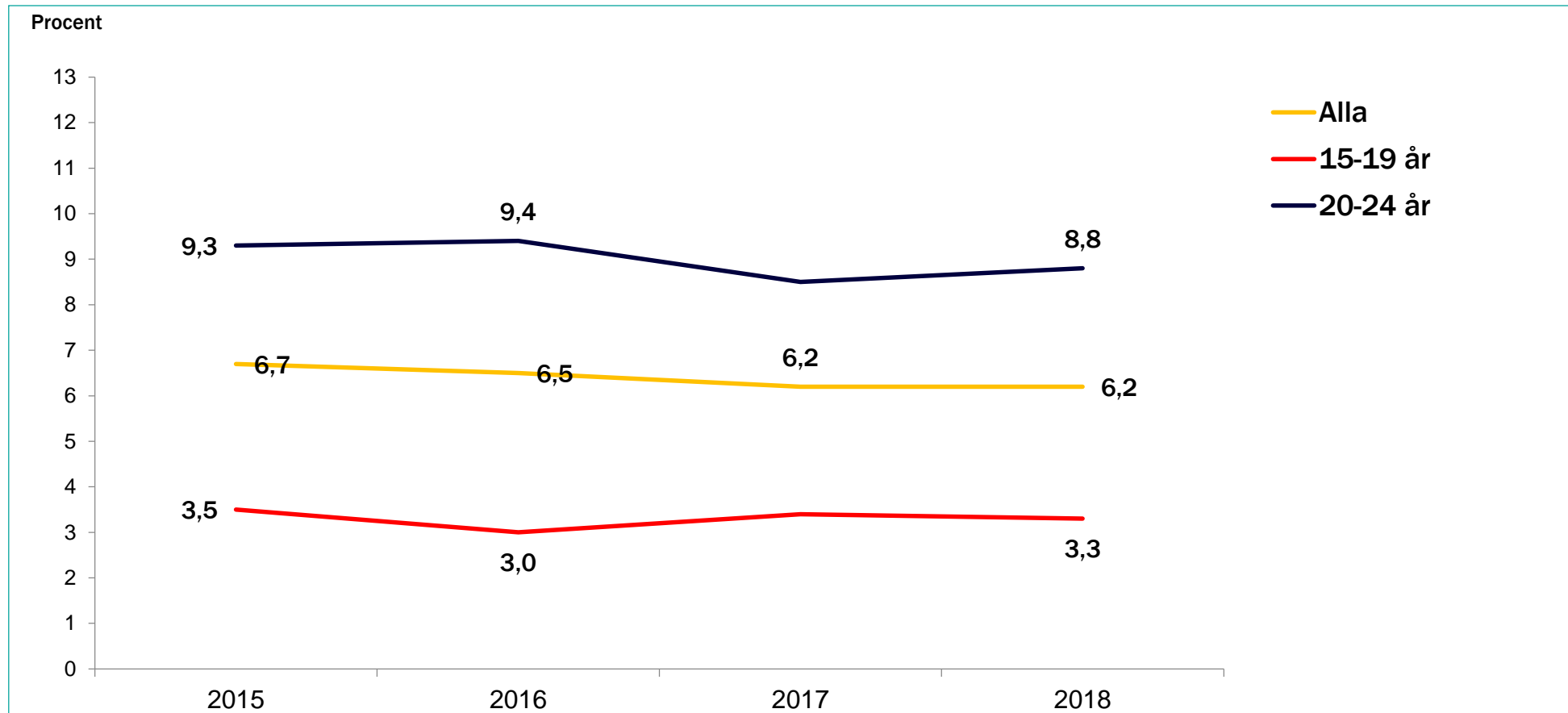
OECD-länder

Australien, Belgien, Danmark, Finland,
Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien,
Japan, Kanada, Korea, Luxemburg,
Mexiko, Nederländerna, Norge, Nya
Zeeland, Polen, Portugal, Slovakien,
Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige,
Tjeckien, Turkiet, Tyskland, Ungern, USA
och Österrike

- Lägre andelar i Sverige jämfört med många andra länder: 5 procentenheter lägre jmf med OECD-snittet (obs! NEET).
- Relativt konstant omfattning över tid (andelar av åldersgruppen totalt), oavsett konjunktur.
- Betydligt högre andelar bland 20-24 år jämfört med 15-19 år.
- Geografiska skillnader (regionalt, lokalt, inom kommuner)

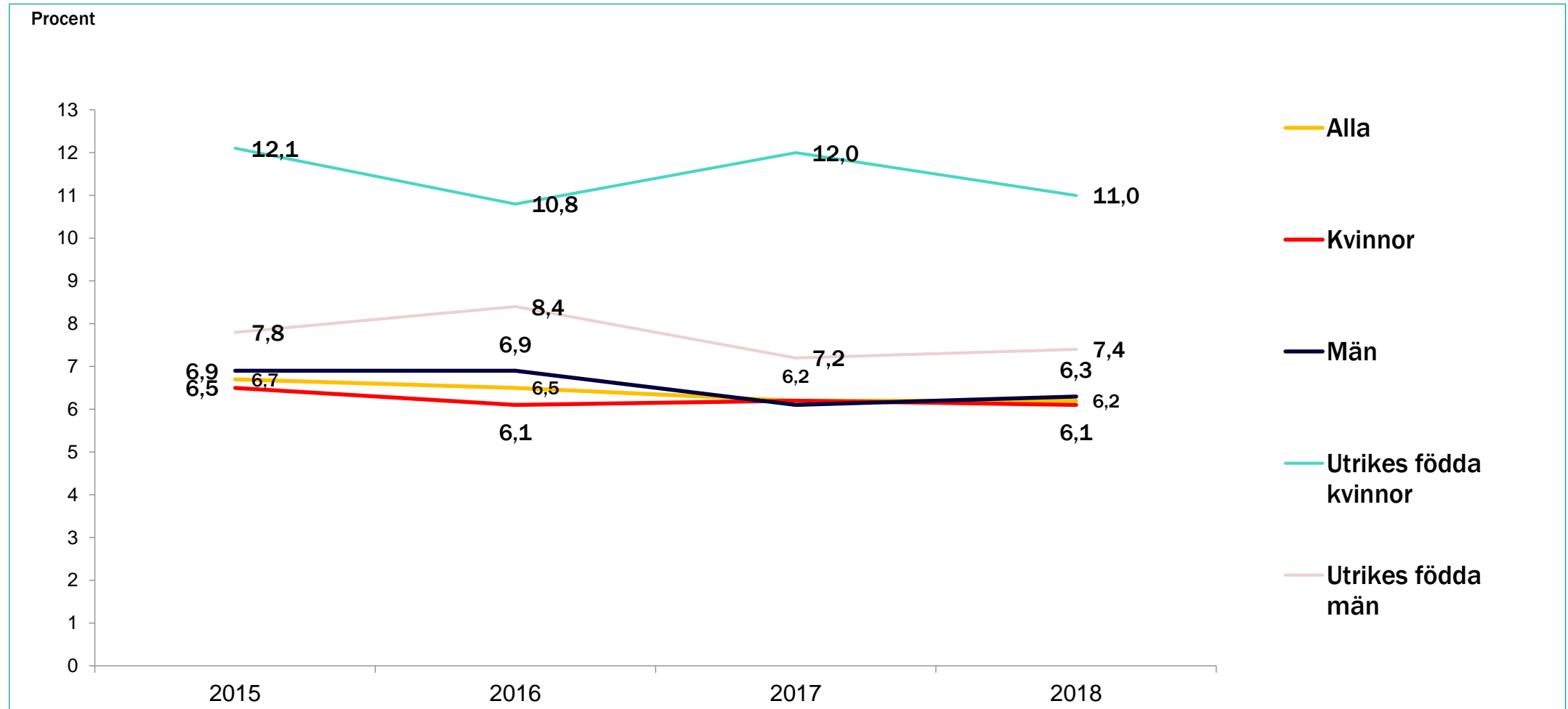
SOU 2017:9

UVAS 15-24 år och ålder.

Datakälla: SCB, Arbetskraftsundersökningarna.

UVAS 15-24 år och kön samt inrikes/utrikes födda.

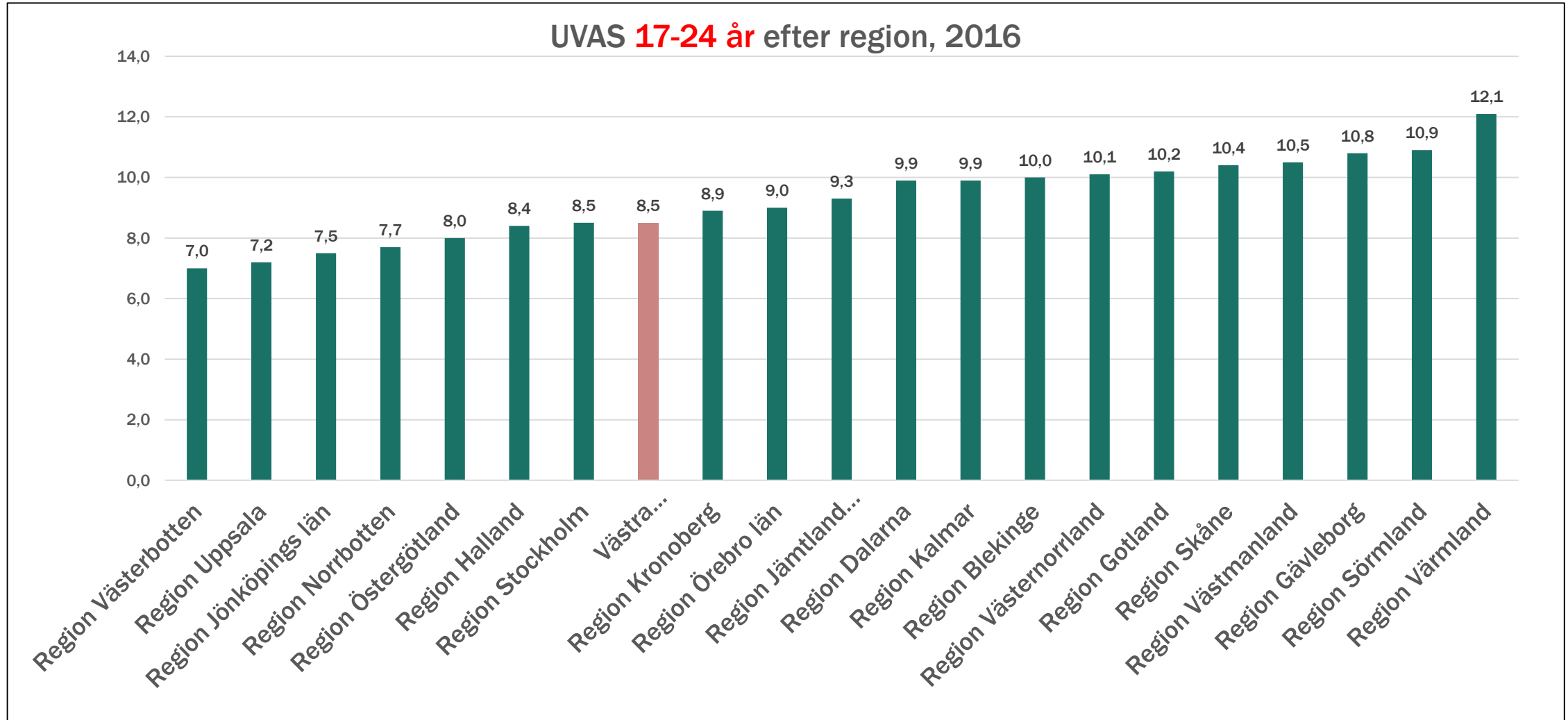
Datakälla: SCB, Arbetskraftsundersökningarna.

Möjliga förklaringar till utomeuropeiskt födda kvinnors överrepresentation.

- **Kompetens svarar inte mot den svenska arbetsmarknadens höga krav på formell utbildning och språkkunskaper**
- **Diskriminering**
- **Ohälsa**
- **Traditionella familjevärderingar**

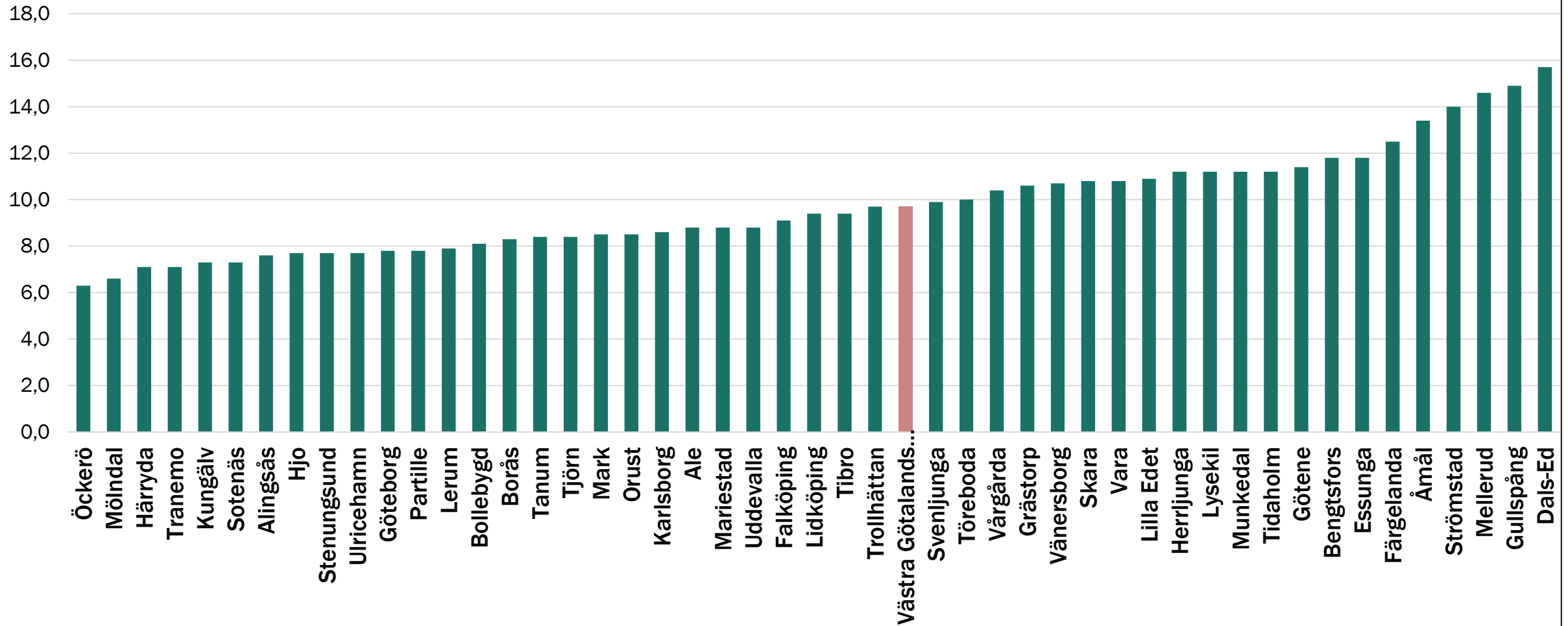
Statskontoret 2018

Var finns de?

Datakälla: KOLADA/SCB

UVAS 17-24 år efter kommun, Västra Götalands län, 2016.

UVAS 16-24 år i socioekonomiskt utsatta bostadsområden, 2014*.

	Samtliga			Inrikes födda			Utrikes födda		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
38 bostadsområden med lokala utvecklingsavtal Bla Borås, Gbg, Trollhättan	14,2	14,5	14,0	11,8	10,3	13,2	17,6	20,0	15,1
Övriga Sverige	8,3	8,1	8,5	7,2	6,7	7,6	16,1	17,6	14,9

Tabell hämtad från SOU 2017:9, sidan 38. Baserad på data från SCB.

*Data från 2014 och tidigare inkluderar inte "gränspendlare", dvs personer som arbetar eller studerar i Norge eller Danmark. Det rör sig om cirka 10 000-12 000 personer. Från 2015 ingår dessa personer i gruppen UVAS.

Vad kan göras?

Målet är att fler unga kvinnor och män ska ges möjlighet att bli en del av samhället.

Kunskapen om vad som fungerar är begränsad.

SOU 2018:11

- Förebyggande arbete /tidiga insatser i skolan.
- Individanpassning och flexibilitet i stöd (heterogen grupp).
- Tid och resurser så personal kan odla förtroendefulla relationer.
- Bra bemötande (från myndigheter).
- Tillgänglighet och samverkan (samlokalisering).
- Nå ut (tex genom civilsamhällets organisationer).
- Insatser som stärker ungas progression även om de på kort sikt inte leder till arbete eller studier (för mkt fokus på arbete och studie?)
- Lönesubventioner, yrkesutbildning, multikompetent stöd, kontaktintensivt.

Referenser

Bergström Casinowsky, G. & Isaksson, M. (2017) *Ungas insteg på arbetsmarknaden i Västra Götaland. En genomlysning av samordning och insatser på lokal, regional och nationell nivå.*

Nordic Centre for Welfare and Social Issues (2016). *Relationship between Young People and Welfare Services.*

Nordström Skans, O., Eriksson, S: & Hensvik, L. (2017). *Åtgärder för en inkluderande arbetsmarknad.* Konjunkturrådets rapport.

SOU 2018:11. *Vårt gemensamma ansvar - för unga som varken arbetar eller studerar.*

SOU 2017: 9. *Det handlar om oss – unga som varken arbetar eller studerar.*

Statskontoret (2018). *Sammanställning av kunskap om utomeuropeiskt födda kvinnor som står utanför arbetskraften”,*

Kontakt

Gunilla Bergström

Göteborgsregionen/FoU i Väst

Telefon: 031-335 53 95

www.goteborgsregionen.se